TORNAI JÓZSEF

Pentaton

Ne szidd a sorsod, pajtás,
ne tépd ősz hajad,
nyugodj bele, mindent a Nyugat
adott nekünk, a Nyugat.

Szabadságot, rakétát,
Darwint és Szűz Máriás zászlók alatt
vonuló fizikus-csillagász-biológus-hadat,
skolasztikus megismerést,
egzisztencialista misztikát,
Galilei távcsövét,
lézerágyút, tévégurukat.

Mindent, mindent a Nyugat
sugallt, pajtásom: nekünk
nem jutott eszünkbe egyetlen
új vallás sem, új ontológiai képlet, reneszánsz virradat
vagy spengleri alkonyat.

A színpadon az összes groteszk
és abszurd darab:
Jenet, Jonescu, Beckett,
az 1984 *vagy a* Sötétség délben
mint nyugatról szakadt
nyakunkba, mint Planck quantumjai,
Jaspers mitológiai rejtjele,
Los alamos-i plutóniumbomba-villant.

Mi nem tudtunk Divina comediát
írni, vagy Tristán és Izoldá*kat*, Faust*okat*,
Jeanne d'Arcnak máglyát állítani
vagy penicilinnel föltámasztani
az élőhalottakat.

Saint Juste vagy Cromwell,
Nicolai Hartmann, Van Gogh talán nem nyugatiak?
Dosztojevszkij Nagy inkvizitora, *a Svájcban*
megbújó Lenin nem elkésett középkori
eretnek-másolat,
olyan, mint Savanarola vagy
még sokkal ku-klux-klanibb?

Ne káromkodj, ne siránkozz, pajtásom,
ne botozd előre sírodat,
kardfogú tigris-szenteket, Eckhardt mestert,
német hóhérokat
küldött ránk eleget a Nyugat,

de mi verjük a pentaton dobokat,
ne átkozódj, pajtás, ne rejtsd el gazdagságodat,
inkább zsoltároljanak szádból
az Urál szikláin nemzett szavak:

azt gondoltad, régi babám, megcsaltál,
pedig engem meg se szomorítottál.
Megcsaltad te, régi babám, régi babám magadat,
kivel cserélted föl a galambodat?

Ez volt mindig a mienk, ez az, ami megmarad,
amíg újra emberré nőtt
csodaszarvasaink föl-fölzengik
az idő Örökéjében
visszahangzó parasztdalokat.

Tolókocsis Magyarország

„Uram, ki hajtod csillag-lovaidat”
(Ady Endre)

Tolókocsis Magyarország,
visszaforr-e hús és csont rád,

amin isten sugallott át,
s Trianonban levagdosták?

Ronccsá kellett, szörnnyé lenned,
kéz és láb nélkül végezned.

Jó szomszédok vásták lelked,
Napot-Holdat is levertek.

Ülsz véres tolókocsiban
holtodiglan, holtomiglan,

szívemben a vakítatlan
országképe, míg szívem van?

De az álmod hogyha játszik,
virradatkor fölvillámlik,

önmagunk ellen is lázít
csillag-lovak vágtájáig!